

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 august 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Malanciuc Ion,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Iațco Claudia în numele inculpatului Zaharia Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Zaharia Vasile xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.07.2020 – 06.04.2021;
Instanța de apel: 27.04.2021 – 23.11.2021;
Instanța de recurs: 24.03.2022 – 23.05.2022;
Instanța de apel: 22.07.2022 – 21.09.2022;
Instanța de recurs: 06.03.2023 – 22.08.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 06 aprilie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Zaharia Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art.190 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare (episodul cu partea vătămată Julea Mihail);

- în baza art.190 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare (episodul cu partea vătămată Tanasevici Vasilii).

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Zaharia Vasile i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 1 an 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost dispusă încasarea de la Zaharia Vasile în beneficiul părții vătămate Julea Mihail suma de 5 868 lei și în beneficiul părții vătămate Tanasevici Vasilii, suma de 7 772,72 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat prin infracțiune.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Zaharia Vasile, la 27 martie 2019, fiind deținut în Penitenciarului nr.18 - Brănești, având scopul

dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a lui Julea Mihail, prin prezentarea ca adevărată a faptei mincinoase, clonând profilul persoanei cunoscute părții vătămate, pe nume Ciarca Fiodor, de pe rețeaua de socializare „odnoklassniki.ru”, a solicitat ajutor privind acordarea unui împrumut în sumă de 300 euro, ceea ce conform cursului BNM la aceeași dată constituia 5868 lei.

Fiind indus în eroare, Julea Mihail, a transferat suma solicitată de la sucursala B.C. „Victoria Bank” S.A., de pe str. Arborilor 21, mun. Chișinău, prin intermediul transferului „Zolotaia Korona” nr.663805270, pe numele lui Catrinescu Ion, care a și ridicat banii la rugămintea lui Zaharia Vasile și i-a transmis altor persoane indicate de ultimul, astfel însușind mijloacele bănești Zaharia Vasile i-a cauzat părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Acțiunile inculpatului Zaharia Vasile au fost încadrate în baza art.190 alin.(1) Cod penal, escrocherie - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

Tot el, Zaharia Vasile, la 29 martie 2019, fiind deținut în Penitenciarului nr.18 - Brănești, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a lui Tanasevici Vasilii, prin prezentarea ca adevărată a faptei mincinoase, clonând profilul unei rude a părții vătămate, pe nume Vitalie Chiriac, de pe rețeaua de socializare „odnoklassniki.ru”, a solicitat ajutor privind acordarea unui împrumut în sumă de 400 euro, ceea ce conform cursului BNM la acea dată constituia suma de 7 772 lei. La rugămintea lui Tanasevici Vasilii, bani au fost transferați de către Golban Lidia, de la sucursala B.C. „VictoriaBank” S.A., de pe str. Nicolae Testimițeanu 3 20, mun. Chișinău, prin intermediul transferului „Zolotaia Korona” nr.974304080, pe numele lui Catrinescu Ion, care a și ridicat banii la rugămintea lui Zaharia Vasile și i-a transmis altor persoane indicate de ultimul, astfel însușind mijloacele bănești, Zaharia Vasile i-a cauzat părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Acțiunile inculpatului Zaharia Vasile au fost încadrate în baza art.190 alin.(1) Cod penal, escrocherie - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, procurorul, a declarat apel prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care prin prisma art.85 Cod penal lui Zaharia Vasile să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani într-un penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat, că instanța de judecată urma să aplice

prevederile art.85 Cod penal, luând în considerație faptul că inculpatul Zaharia Vasile prin decizia Colegiului penal a Curții de Apel Bălți a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani.

De asemenea, a invocat dezacordul său cu soluția instanței de fond, prin care instanța a menționat că la moment este în imposibilitate de a se expune asupra cumulului de sentințe din motiv că actele prezentate de acuzatorul de stat sunt în copii, necertificate, rău vizibile, neavând mențiunea intrării în vigoare, însă, pe de altă parte, instanța însăși în sentință a constatat din copiile actelor prezentate de procuror la ce mărime de pedeapsă, când și de care instanțe a fost condamnat Zaharia Vasile, pedeapsa anterioară fiind definitivă, însă, instanța nu a dispus cumularea sentințelor prin prisma prevederilor art.85 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2021, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În temeiul art.85 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința în cauză și prin decizia Curții de Apel Bălți din 25.05.2016, lui Zaharia Vasile i-a fost aplicată pedeapsa definitivă de 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului de executare a pedepsei din 23 noiembrie 2021.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite de inculpatul Zaharia Vasile încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Instanța de apel a remarcat că, prima instanță nu a cumulat pedepsele pentru cumulul de sentințe emise în privința acestuia.

În acest sens, instanța de apel a notat că, ținând cont de circumstanțele agravante și atenuante, dar și circumstanțele reale și personale ale inculpatului, a considerat echitabil și proporțional ca la pedeapsa stabilită prin sentința judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 06.04.2021, cu aplicarea prevederilor art.85 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor să adauge pedeapsa stabilită lui și neexecutată prin decizia Curții de Apel Bălți din 25.05.2016 sub formă de 8 ani închisoare, stabilindu-i acestuia pedeapsa definitivă de 9 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cimpoi Ruslan în numele inculpatului, prin care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel, doar în partea aplicării prevederilor art.85 Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care termenul de executare al pedepsei definitive a închisorii pe un termen de 9 ani, să fie calculat începând din data de 26 martie 2015, cu deducerea din termenul pedepsei aplicate a 1 an 7 luni 19 zile conform încheierii Judecătorei Chișinău din 15.08.2017 care a aplicat în privința condamnatului amnistia și cu deducerea a 252 zile, conform încheierii Judecătorei Orhei, sediul Central din 22 noiembrie 2019.

În dezvoltarea argumentelor recursului susține că, instanța de apel nu a individualizat corect pedeapsa ce urmează a fi executată de către Zaharia Vasile în rezultatul aplicării dispozițiilor art.85 Cod penal. Or, partea apărării nici în primă instanță și nici în instanța de apel nu a fost împotriva aplicării dispozițiilor art.85 Cod penal, însă, s-a optat pentru aplicarea acestor dispoziții doar după ce, fie partea acuzării, fie administrația penitenciarelor va stabili în mod cert *care este termenul rămas neexecutat* din pedeapsa de 8 ani de închisoare stabilit în temeiul deciziei Curții de apel Bălți din 25.05.2016, ce urmează de cumulat la pedeapsa stabilită prin sentința în cauză, din 06.04.2021.

Nici partea acuzării, dar nici administrația penitenciarului și nici instanțele de judecată, nu au stabilit concret începutul executării termenului pedepsei de 8 ani închisoare aplicate prin decizia Curții de Apel Bălți din 25.05.2016 (din informația cuprinsă în forma 246 (f.d.184) se deduce că este 26.03.2015 - data arestului). Astfel, nu a fost stabilit concret care este termenul rămas neexecutat din pedeapsa de 8 ani închisoare aplicate prin decizia Curții de Apel Bălți din 25.05.2016. Mai mult, după ce din 8 ani de închisoare se va scădea 1 an 7 luni și 19 zile în temeiul încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 15.08.2017 și prin scăderea a 252 de zile în temeiul încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 22.11.2019 care a redus pedeapsa condamnatului cu titlu compensator pentru violarea art.3 din CEDO - conform dispozițiilor art.85 Cod penal, urma de stabilit în mod concret care este termenul rămas neexecutat din pedeapsa de 8 ani închisoare aplicate prin decizia Curții de Apel Bălți din 25.05.2016, la data cumulării sentințelor (adică la situația zilei de 23.11.2021), astfel, nefiind clar ce rest din pedeapsa închisorii se cumulează la pedeapsa închisorii de 1 an și 6 luni, stabilit prin hotărârea primei instanțe.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2022, a fost admis recursul ordinar declarat, casată parțial decizia instanței de apel, în partea aplicării prevederilor art.85 Cod penal, în privința inculpatului Zaharia Vasile, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei contestate, au fost menținute.

6.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a reținut că din conținutul deciziei rezultă că, la examinarea cauzei, instanța de fond a aplicat inculpatului pedeapsa cu închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, fără a constata necesitatea aplicării prevederilor art.85 Cod penal.

În continuare, examinând apelul declarat de către acuzatorul de stat, instanța de apel a dispus admiterea acestuia, însă, la stabilirea termenului pedepsei, nu a respectat întocmai prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura penală, pronunțând o hotărâre pripită - prin care a dispus că „În temeiul art.85 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin decizia Curții de Apel Bălți din 25.05.2016, lui Zaharia Vasile i se aplică pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenul de executare a pedepsei din 23 noiembrie 2021.”

Instanța de apel a reținut că, prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, Zaharia Vasile a fost condamnat la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, însă, la aplicarea prevederilor art.85 Cod penal, nu a stabilit care este partea rămasă neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia sus-numită.

Colegiul penal lărgit a reținut că, instanța de apel eronat a dispus cumularea parțială a pedepselor de 1 an și 6 luni închisoare, stabilită prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 06 aprilie 2021, cu pedeapsa de 8 ani închisoare, stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, aplicându-i lui Zaharia Vasile pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului de executare a pedepsei din 23 noiembrie 2021, fără a stabili exact și corect mărimea părții neexecutate a pedepsei stabilite de sentința anterioară, aceste concluzii fiind în dezacord cu normele de drept ce guvernează speța.

În contextul dat, instanța de recurs a ajuns la concluzia că decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, în partea aplicării (neaplicării) prevederilor art.85 Cod penal, în privința inculpatului Zaharia Vasile, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, a fost admis apelul declarat, casată sentința, în partea individualizării pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zaharia Vasile recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa în baza art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, adăugând-u-se parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 08 septembrie 2017 și stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

7.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Zaharia Vasile în baza art.190 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel a remarcat că, prima instanță la pronunțarea sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 06 aprilie 2021, nu s-a expus asupra stabilirii pedepsei definitive prin cumul de sentințe.

În acest sens, instanța de apel a notat că potrivit prevederilor art.85 Cod penal, dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că, prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, a fost pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zaharia Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei pentru Zaharia Vasile a-l calcula din data de 25 mai 2016, incluzând în acest termen perioadă ținerii de arest preventiv de la 26 martie 2015 până la 25 mai 2016 (f.d.22).

Prin încheierea Judecătoriei mun. Chișinău sediul Rîșcani din 15 august 2017, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova conform art.13 alin.(1) lit. b, a fost redus termenul de pedeapsă cu $\frac{1}{4}$ din partea neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, ceea ce constituie 1 an 7 luni 19 zile.

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 08 septembrie 2017, Zaharia Vasile a fost recunoscut vinovat în baza art.186 alin.(5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani. În temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, cu includerea parțială a pedepsei executate (neexecutate) - stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 8 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis. Termenul perioadei a-l calcula de la data pronunțării sentinței 08 septembrie 2017, cu includerea în termenul închisorii termenul aflării lui Zaharia Vasile în stare de arest preventiv din 22 februarie 2017 până la 08 septembrie 2017 (f.d.72).

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 noiembrie 2019, a fost admisă cererea deținutului Zaharia Vasile, fiindu-i redusă pedeapsa cu 252 zile.

În acest sens, instanța de apel a menționat, la data emiterii sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 06 aprilie 2021, partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară este de 3 ani 2 luni și 4 zile, astfel, prin cumul de sentințe, în baza art.85 Cod penal, i-a fost adăugă parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central **din 08 septembrie 2017**, stabilindu-i o pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Iațco Claudia în numele inculpatului Zaharia Vasile, prin care, invocând-u-se prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, se solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea aplicării prevederilor art.85 Cod penal, cu remiterea cauzei la rejudecare într-un alt complet de judecată.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea susține că, în rezultatul aplicării dispozițiilor art.85 Cod penal, instanța de apel nu a individualizat corect pedeapsa ce urmează a fi executată de către Zaharia Vasile. Or, partea apărării nici în primă instanță și nici în instanța de apel nu a fost împotriva aplicării dispozițiilor art.85 Cod penal, însă, s-a optat pentru aplicarea acestor dispoziții doar după ce, fie partea acuzării, fie administrația penitenciarelor va stabili în mod cert care este termenul rămas neexecutat din pedeapsa de 8 ani de închisoare stabilit în temeiul deciziei Curții de apel Bălți din 25 mai 2016 (sau câte zile anume) urmează de cumulat la pedeapsa stabilită în temeiul sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 06 aprilie 2021.

Opinează că, în prezenta speță, la data pronunțării soluției eronate de către Curtea de Apel Chișinău - 21 septembrie 2022, pedeapsa de 8 ani închisoare stabilită în temeiul deciziei Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016 a fost executată deja, astfel încât, sfârșitul termenului acestei pedepse (după aplicarea amnistiei în 2017) a fost la 05 iunie 2021. A se vedea cu titlu de dovadă Nota informativă din 17 august 2022 întocmită de către administrația Penitenciarului nr.17 Rezina anexă la dosar.

Mai indică apărarea că, potrivit aceleiași note informative pedeapsa de 8 ani

închisoare stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți, sediu Central din 08 septembrie 2017, după reducerea pedepsei cu 252 de zile în temeiul încheierii Judecătoriei Orhei, sediu Central din 22 noiembrie 2019 începe din 26 martie 2015 și se sfârșește la 16 iulie 2022.

Prin urmare, instanța de apel în mod eronat începe să calculeze termenul pedepsei închisorii de la anumite date ulterioare datei reținerii lui Zaharia Vasile, nefiind clar de unde instanța de apel, după rejudecare, a stabilit că Zaharia Vasile mai are de executat o pedeapsă 3 ani 2 luni și 4 zile (conform sentinței Judecătoriei Bălți, sediu Central din 08 septembrie 2017), iar după ce face cumularea și îi aplică o pedeapsă definitivă de 4 ani de închisoare dispune calcularea termenului pedepsei din 21 septembrie 2022 (cu includerea unor termene anterioare).

E stabilit că, Zaharia Vasile a fost reținut la 26 martie 2015 și din acest moment nu a mai ieșit din detenție. Ținând cont de faptul că, potrivit amnistiei pedeapsa definitivă de 8 ani închisoare, stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016 a fost redusă cu 1 an 7 luni 19 zile, iar pedeapsa definitivă de 8 ani închisoare stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți, sediu Central din 08 septembrie 2017, care a cumulat pedeapsa de 8 ani stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016 - executarea căreia tot începe din 26 martie 2015, a fost redusă cu 252 de zile, astfel încât, termenul de pedeapsă încetează la 16 iulie 2022.

Evidențiază faptul, că ținând cont de dispozițiile art.85 Cod penal, în raport cu nota informativă prezentată de administrația Penitenciarului nr.17, la data de 17 august 2022 - sfârșitul termenului pedepsei închisorii în privința lui Zaharia Vasile expiră la 16 octombrie 2022, însă, instanța de apel omite să se expună asupra începutului calculării pedepsei aplicate prin cumul conform art.art.84 și 85 Cod penal și referitor la sfârșitul pedepsei definitive aplicate. Consideră inadmisibilă poziția instanței de apel de a calcula 4 ani de închisoare anume din 21 septembrie 2022 și nici din data de 06 aprilie 2021. Modul de calcul al instanței de apel este unul total netransparent și neînțeles. Calculul de 3 ani 2 luni și 4 zile vine în totală contradicție cu modul de calcul efectuat de către partea apărării și de către administrația Penitenciarului nr.17. Or, chiar dacă, în prezenta speță, problema ce urmează a fi soluționată ține mai mult de aritmetică decât de aspecte cu caracter juridic, instanța de recurs trebuie să întreprindă măsuri imediate în vederea neadmiterii ca persoana care a executat integral pedeapsa la data de 16 octombrie 2022, să fie deținută în continuare în penitenciar fără nici un temei.

9. Procurorul a depus referință la recursul declarat de partea apărării, pledând pentru admisibilitatea acestuia, cu transmiterea spre judecare în Colegiul penal lărgit.

10. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală. La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, recurentul critică decizia instanței de apel din punct de vedere al prezenței temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căroră hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Examinând argumentele recursului prin prisma temeiului de casare invocat, Colegiul penal lărgit constată că acestea și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, doar în partea stabilirii pedepsei definitive în temeiul prevederilor art.85 Cod penal, din considerentele ce urmează.

Potrivit sentinței, Zaharia Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare (episodul cu partea vătămată Julea Mihail), și în baza art.190 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare (episodul cu partea vătămată Tanasevici Vasilii). Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Zaharia Vasile i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 1 an 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către partea acuzării, instanța de apel a casat sentința, în partea individualizării pedepsei și a pronunțat o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zaharia Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa în baza art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, i-a fost adăugat parțial pedeapsa stabilită prin sentința

Judecătorei Bălți, sediul Central din 08 septembrie 2017, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Analizând soluția instanței de apel în raport cu argumentele invocate de către partea apărării în recurs, prin care se invocă dezacordul cu stabilirea pedepsei definitive lui Zaharia Vasile, în temeiul art.85 Cod penal, Colegiul penal lărgit atestă că, judecând cauza în ordine de apel, la stabilirea pedepsei definitive instanța de apel nu a respectat întocmai prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura penală, pronunțând o soluție pripită prin care a dispus cumularea parțială a pedepselor de 1 an 6 luni închisoare, stabilită prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 06 aprilie 2021, cu partea neexecutată a pedepsei de 3 ani 2 luni și 4 zile, stabilite prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 08 septembrie 2017, stabilindu-i lui Zaharia Vasile pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului de executare a pedepsei din 21 septembrie 2022, fără a stabili exact și corect mărimea părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința anterioară, concluziile fiind în dezacord cu normele de drept ce guvernează speța.

În contextul celor enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, potrivit prevederilor art.85 Cod penal, dacă - după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară.

Regulile stabilirii pedepsei în cazul unui cumul de sentințe se aplică în condițiile când, stabilind pedeapsa pentru infracțiunea sau infracțiunile săvârșite după pronunțarea primei sentințe, instanța de judecată trebuie să adauge la această pedeapsă, în întregime sau parțial, partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Această regulă impune instanței de judecată să respecte anumite cerințe și anume: la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea sau infracțiunile săvârșite, instanța trebuie să adauge partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Adăugirea **în mărimea integrală** a pedepsei stabilite prin sentința anterioară, la pedeapsa stabilită prin ultima sentință - contravine art.85 Cod penal, care prevede *doar adăugarea părții neexecutate a pedepsei stabilite de sentința anterioară* la pedeapsa pentru o infracțiune nouă. Adică, urmează să se stabilească exact și corect mărimea părții neexecutate a pedepsei stabilite de sentința anterioară.

Un alt aspect important de menționat este faptul că, se consideră drept parte neexecutată a pedepsei conform sentinței anterioare, la săvârșirea infracțiunii noi de către persoana care execută pedeapsa închisorii – termenul rămas neexecutat după aplicarea măsurii preventive arestarea preventivă pentru săvârșirea infracțiunii noi. Însă dacă această măsură preventivă n-a fost aplicată, partea neexecutată a pedepsei este termenul rămas neexecutat în momentul adoptării ultimei sentințe.

Colegiul penal lărgit constată că, întreaga motivare a deciziei instanței de apel, în partea ce se referă la stabilirea pedepsei definitive în temeiul art.85 Cod penal, inculpatului Zaharia Vasile, se axează doar pe baza unor xerocopii a actelor judecătorești vizate, din conținutul cărora nu este clară definitivarea acestora, dar și fără a ține cont de conținutul notei informative a administrației Penitenciarului nr.17 din 17 august 2022 (f.d.155-156 vol. III), cu referire la hotărârile judecătorești în

privința lui Zaharia Vasile, în special ce ține de informarea despre sentința Judecătorei Orhei sediul Telenesti pronunțată la 28 octombrie 2021. Or, din notă respectivă și sentința menționată rezultă că, instanța de judecată (Judecătoria Orhei sediul Telenesti) a dispus ... lui Zaharia Vasile Ruslan... în baza art.85 Cod penal a adăuga parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 08 septembrie 2017 și ai stabili o pedeapsă definitivă de 8 ani și 3 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În acest context, Colegiul penal lărgit notează că, motivarea soluției instanței de apel cu privire la stabilirea pedepsei definitive în temeiul art.85 Cod penal, inculpatului Zaharia Vasile, este insuficientă și neclară, or, potrivit prevederilor legislației procesuale și practicii judiciare, hotărârile pronunțate de instanțele de judecată trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

În concluzie, Colegiul penal lărgit atestă că, motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel în această parte, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată în latura penală, în partea stabilirii pedepsei definitive în temeiul art.85 Cod penal, și a dispune rejudecarea cauzei în această parte, în instanța de apel.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește că, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. (§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, decizia din 11 octombrie 2011).

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei, instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel depusă de către procuror, în partea pedepsei definitive aplicate inculpatului conform art.85 Cod penal, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțele cauzei, să emită o soluție clară și motivată, să țină cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Mai mult, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor temeiurilor expuse în sentința atacată, dar și celor invocate în apelul declarat de către acuzatorului de stat, instanța de apel este în drept și chiar urmează să solicite prezentarea actelor judecătorești relevante – autentificate în modul stabilit de Lege, cu anexarea acestora la cauza penală.

11. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Iașco Claudia în numele inculpatului Zaharia Vasile, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Zaharia Vasile xxx*, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei definitive în temeiul art.85 Cod penal, și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei contestate se mențin.

Decizia motivată pronunțată la 22 august 2023.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Taplă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Malanciuc Ion